

**Kòkòbì Páũlũ ní sǐ sěé 'bá
Gālātīyā
vé rĩ pi ní rĩ
Tã búkũ rĩ vé rĩ ã ùlũngará**

Gālātīyā ri ágágá āngũ nóni ĩ ní zìjì Tákĩ rĩ agá. Páũlũ pi Bārúnábā be, kòpi sěkí ù'dùkò múké Yēsũ vé rĩ kùrú Gālātīyā vé rĩ pi agásĩ, sě 'bá kárakará újákí ẹsì Yēsũ ri ẹ'yìzú rá (Ẹzì 13-14). Páũlũ kīnĩ, 'bá ícókí Múngú ní āyĩkò sěé ẹzì 'bá ní ngaá rĩ sī ku. 'Bá 'yẹnà adri pìrì Múngú ẹndrẹtì gé ẹ'yìngará sī, sũ Yāhùdì rĩ pi vé ẹ'bìpì Ābūrámā tìnì. Cápìtā 5-6 lū 'bá ní kīnĩ, 'bá Yēsũ ri ẹ'yì'bá gí rĩ pi, lě Índrì Uletere rĩ ã ùlũ 'bá ní tã pìrì 'bá ní adrizú Kūrīsītīyānĩ rú rĩ nĩ, ã sě rí 'bá 'dùkí rí tǎimbì Múngú vé rĩ ngaá, āzini 'bá lěkí rí 'bá ọrụkọ lělě.

Páũlũ sě mōdó Kūrīsītīyānĩ Gālātīyā gá rĩ pi ní

¹ Ma Páũlũ ĩ ní zìjì ímù ẹzì ngaá Yēsũ Kúrísítò vé 'bá áyúāyũ ni rú rĩ 'i. Mávẹ zìngará nōri íbì íngá 'bá áda vùgá kuyé, íbì íngá Yēsũ Kúrísítò vùgá, āzini Ẹtẹpì Múngú ĩri ingaápi gōopi ídri rú drāngará gálésĩ rĩ vùgá. ² 'Bá má ọgùpì Yēsũ Kúrísítò ri ẹ'yì'bá gí, adri'bá má be trù nǒ'bée be, 'bá sěkí ĩmi ní mōdó.

Īmi 'bá Yēsũ ri ẹ'yì'bá gí kánísā āndiāndí āngũ Gālātīyā vé rĩ agá rĩ pi, á sī kòkòbì 'dĩri sěé ĩmi ní nĩ.

³ Tākíri, āzini ẹsì múké 'bá Ẹtẹ̀pì Múngú vé rī, āzini Úpí Yẹ̀sù Kúrísítò vé rī ā adri ìmi be.
⁴ Úpí Yẹ̀sù Kúrísítò sẹ̀ 'i drāá rṓbṓṓ rú 'bávẹ̀ ùnjìkānyā ā tā sī, 'bà pazú tā ùnjì nyṓṓkú nōri vé rī agásì, sù 'bá Ẹtẹ̀pì Múngú ní tā ni ỳfì rī tìjì. ⁵ Ẹ̀ íngúkí Múngú ri mužú nyonyo. Āmīnā.

Ụ'dúkọ́ múké áda rī, ìri 'yẹ́nà àlu

⁶ Mā ẹ̀sì ị̀sù ị̀zāngā, ìmi ní koro Múngú ìmi zìpì ẹ̀sì múké Kúrísítò vé rī sī rī kuú rá, ìmi ní gṓṓ ìmi újá ụ'dúkọ́ túngú ni vé tā 'dujé ngaá áyu rī sī.
⁷ 'Bá ụrụkọ́ ímúkí ìmì drì izaá, kọpì újákí ụ'dúkọ́ múké 'dìri ùlùú gṓrṓṓ rú, 'bo ụ'dúkọ́ 'dìri adri ụ'dúkọ́ múké Kúrísítò vé ni ku. ⁸ Ụ'dúkọ́ múké 'bá ní ándúru ùlùú ìmi ní gí 'dāri, 'bá āzi ímú dṓ újá ùlùú túngú, dṓ ìri mālāyíkā íngápi 'bù gélésì ni yā, dṓ 'bá āzi yā, dṓ ma 'i yā, Múngú ā lị ìrivé tā ùnjì. ⁹ Ándúru á 'yo ìmi ní rá, á lẹ̀ gṓṓ ẹ̀ndìjì 'yoó ìmi ní dījì, 'bá āzi ímú dṓ ụ'dúkọ́ múké ìmi ní ándúru ẹ̀'yījì gí 'dāri újá ùlùú túngú, Múngú ā lị ìrivé tā ùnjì.

¹⁰ Ìmi kádṓ ỳsùú, tā má ní ríí átá 'dī'bée, ma ri átá āyìkṓ sẹ̀zú 'bá áda ní? Tā má ní ríí átá 'dī'bée adri 'yozú kínì, āyìkṓ sẹ̀zú 'bá áda ní kuyé, ìri āyìkṓ sẹ̀zú Múngú ní. Mā ri té dṓ tā 'dìri átá āyìkṓ sẹ̀zú 'bá áda ní, má ícṓ té adrií átí'bá Kúrísítò vé ni ku.

Múngú zì Páulū ri nī

¹¹ Má ẹ̀drìpìjì má ọ̀mvúpìjì, á lẹ̀ ìmi nīkí múké 'yozú kínì, ụ'dúkọ́ múké má ní ùlùú ìmi ní 'dìri íbì íngá 'bá áda vúgá kuyé. ¹² Ụ'dúkọ́ 'dìri 'bá āzi ímbá ma ānì nī kuyé, dṓku 'bá áda ùlū má ní

nĩ kuyé. Yēsũ Kúrísítō i'da 'i má ní ìndrìlìkì agá, ùlũ má ní tã rĩ nĩ.

¹³ Ìmi nìkí rá, á ri mēřē Yāhūdī rĩ pi vé rĩ 'dujú ngaá. Á ri 'bá Múngú vé rĩ pi ọcũú ùnjí ùnjí, á lē kōdō kánísā rĩ izaá. ¹⁴ Mēřē Yāhūdī rĩ pi vé má ní ùnńí rĩ, béré mávé rĩ gé, 'bá āzi Yāhūdī rĩ pi āsámvú gé 'dǐgé ma ndēpi ni 'dāáyo, mēřē má ẹ'bípi pi ní ímbá 'bá ní rĩ, á 'du tã ni 'bāá ũkpó ũkpó. ¹⁵ 'Bo Múngú 'bā ẹsì múké má ní, ìpē ma ísú tìkí drī ma kuyé. Múngú ǔsũ, ¹⁶ i'da 'i Mvọpi Yēsũ ri má ní, mà mu rí ụ'dụkọ múké Yēsũ vé tã sī rĩ ùlũú 'bá adri' 'bá Yāhūdī rú ku rĩ pi ní. Tã 'dĩri má ísú íngázú 'bá áda vúgá kuyé. ¹⁷ Á mu Yēsũ vé 'bá áyúāyũ adri' 'bá má sī drīdrī Yẹrúsālémā gá 'dālé rĩ pi zì tã sī āluṅani kuyé, á 'de mu ụ āngũ Árábī rĩ pi vé rĩ gé. Vúdrī ni gé, má ní gōzú ma újázú mu ụ vúlé kūrú Dāmāsékē vé ándúru má ní adrizú rĩ gé.

¹⁸ Ílì na ã vúdrī gé, má ní 'dezú mu ụ Pétēro ri ndrezú Yẹrúsālémā gá 'dālé, 'bá adrikí ìri be caá ụ'dú mu ụ drī ni tọwú. ¹⁹ 'Bo má ísú Yēsũ vé 'bá áyúāyũ rĩ pi ã ụrụkọ kuyé, 'bá má ní ísú ndree rĩ 'yéná Úpí Yēsũ ẹdrīpi Yōkóbũ* 'i. ²⁰ Á 'yo ìmi ní Múngú ẹndrẹti gé, tã má ní sī sēé ìmi ní 'dĩri adri ùnjō kuyé. ²¹ Vúdrī ni gé, má ní gōzú 'dezú mu ụ āngũ Sírīyā vé rĩ gé, āzini āngũ Kílíkíyā vé rĩ gé. ²² 'Bo 'bá Kúrísítō ri ẹ'yí' 'bá āngũ Yùdáyā vé rĩ agá 'dālé rĩ pi nìkí ma kuyé. ²³ Kọpi yìkí 'yéná tã má ní rií 'oó rĩ ã kùbì, 'bá rĩ pi rikí 'yoó

* **1:19** 1:19 Yōkóbũ: Yōkóbũ cápītā 'dĩri agá rĩ ìri Yēsũ vé ẹdrīpi, ìri 'bá Yēsũ ri ẹ'yí' 'bá gí Yẹrúsālémā gá rĩ pi vé drīkoma. 'Í lā Ẹzì 15:12-21; 21:18-19.

kínī “Ágó ándúru rípi 'bâ õcũũpi ãnjí ãnjí rĩ, ĩri nóni ri ù'dúkó múké ĩri ní kõdõ lěé izaá rĩ ùlũ 'bá rĩ pi ní.” ²⁴ Kõpi íngúkí Múngú ri ãní rá mâ tâ sĩ.

2

Yēsũ vé 'bá áyũyũ rĩ pi ã'yĩkí tâ Páũlũ ní ímbá rĩ rá

¹ Kúru ílí mụdrĩ drĩ ni sụ ã vụdrĩ gé, á gõ mụú Yērúsálémã gá 'dǎá dǐj, 'bá mụkí Bārúnábã be, á jì Tịtõ ri mụzú ìndĩ. ² Á 'de mụú 'dǎá, ã'diātāsīyã Múngú i'da má ní nĩ kĩnĩ, mâ mụ. Á ca mụú drĩkoma Yāhũdĩ rĩ pi vé Yēsũ ri ẽ'yĩ 'bá gí rĩ pi ísú Yērúsálémã gá 'dǎá, má ní ù'dúkó múké má ní ríí ùlũú 'bá adri 'bá Yāhũdĩ rú ku rĩ pi ní rĩ ùlũzú kõi pi ní. Á 'dụ tâ 'dĩri ngaá 'dĩni lũzú kĩnĩ, ù'dúkó má ní ùlũú 'dĩri 'bá ãzi ã õwụ rí ku, ẽzị má ní ngaá 'bá adri 'bá Yāhũdĩ rú ku rĩ pi ãsámvú gé rĩ ã drã rí kána ku. ³ Tịtõ 'bá ní mụú ĩri be rĩ adri Yāhũdĩgú kuyé, ĩri Gĩrĩkĩgú, lĩkí ágélé ni ẽ tị kuyé, 'bo drĩkoma rĩ pi mĩkí ĩri sēé ágélé ni ẽ tị lị ùkpõ sĩ kuyé.* ⁴ Á mụ Yērúsálémã gá 'dǎá, ã'diātāsīyã Yāhũdĩ urukõ ũsũ 'bá kĩnĩ, ĩ ẽ'yĩkí Kúrísitõ Yēsũ ri gí rĩ pi ífíkí 'bá ãsámvú gé, drĩwãlã Yēsũ Kúrísitõ ní sēé 'bá ní rĩ izaá 'dĩisĩ rá, kõi lēkí 'bã 'bãã adrii tũgẽrĩ rú ríí tãĩmbĩ Yāhũdĩ rĩ pi vé rĩ 'dụú ngaá. ⁵ 'Bo

* **2:3** 2:3 Ágélé ẽ tị lĩngará: Múngú lũ Ābũrãmã ní kĩnĩ, anjĩ ãgõ Ābũrãmã vé rĩ pi adriki dõ caá ù'dụ ãrõ gí, lē ã ùlĩkí kõi ã ágélé ẽ tị rá, lũzú kĩnĩ, kõi anjĩ Múngú vé ni. 'Bá rĩ ã'yĩ dõ 'ĩ ágélé ẽ tị sēé lị gí, ĩri tãĩmbĩ Mósē vé rĩ 'dụ nga. 'Í lã Í'dóngará 17:9-14; Ẹzị 15:1-5.

'bá ã'yīkí kôpivé tâ 'dīri āluṅáni kuyé, 'bá lēkí ụ'dụkọ múké áda 'dīri ã áwí adrií ìmî ẹsị agá.

⁶ 'Bá ní 'bâ úmúngará gá Yẹrúsālémã gá 'dãá, 'bá drīkoma rú rī pi 'bākí tró tâ āzi tâ má ní ùlūú 'dī'bée drīgé kuyé. Múngú mīlé gá, 'bá rī pi cére trótró, kúru á 'du drīkoma rī pi vé tâ 'bãá tâ āmbúgú rú kuyé. ⁷ Kôpi ã'yīkí rá kíní, Múngú pē ma mụú ụ'dụkọ múké rī ùlūú 'bá adri'bá Yāhúđđi rú ku rī pi ní, sụ ìri ní Pétěró ri pēé mụú ụ'dụkọ múké ālu ālu 'dīri ùlūú Yāhúđđi rī pi ní rī tịjị. ⁸ Múngú Pétěró ri pēépi mụúpi ụ'dụkọ múké rī ùlūúpi Yāhúđđi rī pi ní 'dīri, ìri nóni ri ma áyú ụ'dụkọ múké rī ùlūú 'bá adri'bá Yāhúđđi rú ku rī pi ní. ⁹ Yókóbū pi Pétěró be, Yūwānī sī, kôpi ágófe kánisā vé rī, kôpi yīkí ẹsị múké Múngú ní sēé má ní rī vé tâ rá, kôpi ẹzikí 'bâ Bārúnábā be drī ìrī sī. Lūzú kíní, kôpi ã'yīkí tâ Yẹsū Kúrísítō vé 'bá ní ímbá rī rá, āzini kôpi ẹtīkí rá kíní, 'bá ùlūkí ụ'dụkọ múké rī mụzú 'bá adri'bá Yāhúđđi rú ku rī pi ní, ì ìvé rī ùlūú mụzú Yāhúđđi rī pi ní. ¹⁰ Tā kôpi ní zịj rī, kôpi kíní, ícọ dō rá, lē 'bá kókí Kúrísítīyánī adri'bá Yẹrúsālémã gá, ngá ākó rī pi ē ìzā, tâ 'dīri má ẹsị agá nōlé anigé má ní lēé 'oó rī.

Páulū átá tâ Pétěró drīgé ūkpó ūkpó

¹¹ Pétěró ká ícá Ānītīyókā gá nōlé, á 'yo tâ rī drī ni gé, ã'diātāsīyā tâ ìri ní 'oó rī ūnjí. ¹² 'Bá ímụ'bá Yókóbū vé āngálésī rī pi ní drī ícázú kuyé

rĩ gé, Pétëró ri ínyá nyaá† 'bá adri'bá Yāhúđĩ rú ku rĩ pi be trú. 'Bo 'bá 'dĩ'bée ká ícá, gō 'i njeé fūú 'bá adri'bá Yāhúđĩ rú ku rĩ pi āsámvú gé sĩ rá, ā'diātāsīyā 'o ũrĩ sĩ Yāhúđĩ 'yo'bá kínĩ, Kūrīsītīyānĩ adri'bá Yāhúđĩ rú ku rĩ pi ā úlíkí kōpi ā ágélé ē tị rá rĩ sĩ. ¹³ Yāhúđĩ urukō adri'bá Kūrīsītīyānĩ rú rĩ pi í'dókí tã rĩ 'oó sũ Pétëró ní 'oó rĩ tịnị, kōpi gōkí ínyá nyangára 'bá adri'bá Yāhúđĩ rú ku rĩ pi be rĩ kuú rá. Tã kōpi ní 'oó 'dĩri sē Bārúnábã 'de kpá rií tã rĩ 'oó sũ kōpi ní 'oó rĩ tịnị.

¹⁴ Má kã muú ndree kōpi 'dukí ú'dúkó múké áda rĩ vé tã ngaá pịrị kuyé, má ní 'yozú Pétëró ní kōpi ẹndrẹtị gé 'dĩgé, “Mi Yāhúđĩgú, 'bo mi ri tã rĩ 'dụ nga sũ 'bá adri'pi Yāhúđĩ rú ku rĩ tịnị. Ngá mí ní rizú Kūrīsītīyānĩ adri'bá Yāhúđĩ rú ku rĩ pi mĩzú mēre Yāhúđĩ rĩ pi vé rĩ 'dụzú ngazú rĩ ā'di?

¹⁵ “Bã nõ'bée, Yāhúđĩ rĩ pi tịkí 'bã nĩ, 'bá adrikí sũ 'bá adri'bá Yāhúđĩ rú ku ũnjĩkanyã 'o'bá rĩ pi tịnị ku. ¹⁶ 'Bá nịkí áamá rá 'yozú kínĩ, 'bá āzi ícó adri' pịrị Múngú ẹndrẹtị gé ĩri ní tãĩmbị rĩ 'dụú ngaá rĩ sĩ ku, 'bá rĩ ícó adri' pịrị Múngú ẹndrẹtị gé, ĩri ní Yēsũ Kúrísítō 'bã paápi rĩ ẹ'yị rĩ sĩ. Tã ni sĩ, 'bá ní kpá ẹsị 'bãzú Kúrísítō Yēsũ drịgé ānị, 'bã adrikí rí ānị pịrị Múngú ẹndrẹtị gé, adri 'yozú kínĩ 'bá ní tãĩmbị rĩ 'dụú ngaá rĩ sĩ kuyé. Ā'diātāsīyã 'bá rĩ ícó adri' pịrị ĩri ní tãĩmbị rĩ

† **2:12** 2:12 Ínyá nyangára: Tãĩmbị Mósē vé rĩ ā'yī Yāhúđĩ rĩ pi ā nyakí ānyápá urukō'bée ku. Tã 'dĩri sē Yāhúđĩ rĩ pi ní ínyá nyazú 'bá adri'bá Yāhúđĩ rú ku rĩ pi be ku ānị. 'Í lã Dětōrōnómē 14:1-21, Ẹzị 10:9-15.

'duḡú ngaá rĩ sĩ ku.

17 “‘Bá 'bā́kí dō ẹ́sì Kúrísítō ri ẹ̀'yìzú, ìri sē 'bā adri pìrì Múngú ẹ̀ndrẹ̀tì gé, 'bo 'bā drī ri ũ̀njìkānyā 'o, 'dīri nyo lū 'yozú kínì, Kúrísítō sē 'bā fíí ũ̀njìkānyā 'oó nĩ? Adri 'dínì ku! 18 'Bo á gō dō fíí tǎimbì Yāhūdī rĩ pì vé rĩ 'duḡú ngaá ìndī, tǎimbì rĩ lū 'yozú kínì, á 'o ũ̀njìkānyā gí, ǎ'diātāsīyā á 'du tǎimbì rĩ ngaá cére kuyé. 19 Ọ̀tù á ri adrií tǎimbì rĩ ǎ pálé gá, 'bo ká ma ọ̀yúú tǎimbì rĩ agásì, á gō tǎ Múngú vé rĩ 'duḡú ngaá rá. 20 Yésù Kúrísítō ká drāá pẹ̀tì alambaku sígẹ́ 'dǎá, 'du mávé rù' bǎ ũ̀njìkānyā 'ozú nōri gbǎá pẹ̀tì alambaku sígẹ́ 'dǎá ìndī. Má adri nóni sù má ní adrií ọ̀kù rĩ tìnì ku. Nóni Kúrísítō ri adri má agá. Má ní rizú adrizú vū drìgẹ́ nōgó rĩ gé, ma ri ẹ́sì 'bǎ Múngú Mvọ̀pì ma lēpì lēlẹ́ rĩ drìgẹ́, ǎzini drǎápi mávé tǎ ũ̀njì sĩ rĩ drìgẹ́. 21 Má ícọ́ ẹ́sì múké Múngú ní 'bǎ pazú ũ̀njìkānyā agásì 'dīri gǎá ku, té dō adringára pìrì Múngú ẹ̀ndrẹ̀tì gé rĩ ì ịsù tǎimbì Mósē vé rĩ ǎ 'dunğará ǎ tǎ sĩ, drāngará Yésù Kúrísítō vé rĩ té adri ẹ̀zì ǎkó.”

3

Tǎimbì ícọ́ sēé 'bǎ rĩ ícá pìrì nĩ ku

1 Ìmi 'bǎ Gālātīyā vé 'dī' bée, ìmi azakaza rú! 'Bá ìmì drī izaápi 'dínì rĩ ǎ'di 'ì? Má ũ̀lū ìmi ní Yésù Kúrísítō vé gbāngará pẹ̀tì alambaku sígẹ́ rĩ vé ífífí uletere rá. 2 Á lē ìmi lū́kí má ní, ìmi ịsúkí Múngú vé Ìndrì Uletere rĩ ìmi ní tǎimbì Yāhūdī rĩ pì vé rĩ 'duḡú ngaá rĩ sĩ yǎ, dōku ìmi ní tǎ Yésù Kúrísítō vé ì ní ũ̀lūú rĩ yìí, ìmi ní ìri ẹ̀'yìí

rĩ sĩ? ³ Ngá sēepi ĩmi ní adrízú azakaza rú 'dĩni rĩ ã'di? ĩmi 'bá Yēsũ ri ẹ'yĩ' 'bá gí 'dĩ'bée, ĩmi kâ tã rĩ í'dó, Índrí Uletere rĩ ri ĩmĩ drĩ koó nĩ múkényã rú. Ngá ĩmi ní gōó ĩmi 'bãzú adrízú pìrì ùkpō ĩmivé rĩ sĩ rĩ ã'di? ⁴ ĩmi nyakí ìzāngã Yēsũ ã rú sĩ ambamba, ìzāngã ĩmi ní nyaá 'dĩri ã drã rí kuú kána? ⁵ Múngú sē ĩmi ní Índrí Uletere rĩ nĩ, ãzini 'o tã ãyãzú ãyãyã ĩmi ãsámví gé nĩ. 'O tã 'dĩri 'dĩni, ĩmi ní tãimbì Yāhúdĩ rĩ pi vé rĩ 'dujú ngaá rĩ sĩ yã, dōku ĩmi ní tã Yēsũ Kúrísitō vé ĩ ní ùlũú rĩ yĩ, ĩmi ní ĩri ẹ'yĩ rĩ sĩ?

⁶ Búkũ Múngú vé rĩ átá Ābūrámã* vé tã 'dĩni, “Ābūrámã ẹ'yĩ Múngú ri rá, sē Múngú ã'yĩ ĩri adrii 'bá pìrì 'í ẹndrẹtì gé.” ⁷ Lē ĩmi nĩkí áamá múké 'yozú kìnĩ, 'bá ẹsì 'bãápi Múngú drĩgé, sũ Ābūrámã ní 'bãã rĩ tĩnì rĩ, ĩ ĩri zì mvá Ābūrámã vé ni. ⁸ Sĩkí tã 'dĩri kú ìnógòsì Búkũ Múngú vé rĩ agá kìnĩ, 'bá adri' 'bá Yāhúdĩ rú ku ẹsì 'bã'bée Múngú drĩgé rĩ pi, Múngú ri kòpi 'bã adri pìrì, kòpi ní ẹ'yĩ gí rĩ sĩ. Múngú átá ù'djúkò múké 'dĩri Ābūrámã ní kìnĩ, “Bá ãngũ rĩ pi agásì rĩ pi ãrěvú céré úmvúlésì tākìri ìsù ìngázú mí vúgá.” ⁹ 'Dĩri lũ 'yozú kìnĩ, 'bá ẹsì 'bãápi Múngú drĩgé rĩ, ĩri tākìri ìsù, sũ Ābūrámã ní ìsù rĩ tĩnì, ã'diātāsīyã Ābūrámã 'bã ẹsì Múngú drĩgé.

¹⁰ 'Bo 'bá 'yo' 'bá kìnĩ Múngú ri ĩ 'bã adri 'bá pìrì ĩ ní rií Yāhúdĩ rĩ pi vé tãimbì 'dujú ngaá rĩ sĩ rĩ pi, ĩ ímú kòpi trì rá, ã'diātāsīyã sĩkí búkũ

* **3:6** 3:6 Ābūrámã: ĩri kùkùrì Yāhúdĩ rĩ pi vé ni. 'Í lã Í'dóngará 12:25. **3:6** 3:6 Í'dóngará 15:6 **3:8** 3:8 Í'dóngará 12:3; 18:18; 22:18

Múngú vé tǎimbĭ vé rĩ agá kĭnĩ, “Bá céré tǎimbĭ rĩ 'du'bán ga'bán pĭrĭ ku rĩ pi, ĩ ímú kôpi tri rá.”
 11 Ádarú 'bán rĩ ícô adrii pĭrĭ Múngú ędretĭ gé tǎimbĭ rĩ vé tǎ sĭ ku, ã'diātāsĭyā sĭkĭ Búkũ Múngú vé rĩ agá kĭnĩ, “Bá tǎ be pĭrĭ Múngú ędretĭ gé rĩ, ĩrivé ę'yĭngárá ri sē ĩri tǎ 'o pĭrĭ.” 12 Lęti ę'yĭngárá vé rĩ, ĩri túngú. Lęti tǎimbĭ vé rĩ, ĩri kpá túngú, ã'diātāsĭyā bŭkũ tǎimbĭ vé rĩ kĭnĩ, “Bá tǎimbĭ rĩ 'du'pĭi ngaapi rá rĩ, ĩri tǎimbĭ rĩ ru tĭtĭ.” 13 Kā Yęsŭ Kŭrĭsĭtō ri gbāá pęti alambaku† sĭgé gĭ, pa 'bā tǎ tǎimbĭ rĩ ní 'yoó kĭnĩ ĩ 'bā tri rá rĩ agásĭ gĭ, 'du tǎ ĩ ní 'bā trizú rĩ 'bāá 'ĭ rŭ'bán gá gĭ, ã'diātāsĭyā sĭkĭ Búkũ Múngú vé rĩ agá kĭnĩ, “Bá ĩ ní 'yĭí drāá pęti sĭgé rĩ, trikĭ ĩri gĭ.” 14 Yęsŭ pa 'bā, 'bā ĩsŭkĭ rĭ tǎkĭri Múngú ní ętŭ sēē Ābŭrámā ní 'dāri, 'bán adri'bán Yāhŭdĭ rŭ ku rĩ pi ĩ ĩsŭkĭ rĭ kpá ĩndĭ, kŭru 'bā Yęsŭ ri ę'yĭ'bán gĭ rĩ pi, 'bā ĩsŭkĭ rĭ ĩndrĭ Uleterē ĩ ní ęziĭ 'dāri bēnĭ.

Tǎimbĭ Mósē vé rĩ āzini tǎ Múngú ní ęziĭ rĩ

15 Má ędrĭpĭi má ọmvŭpĭi, á lē tǎ má ní átá 'dĭri ũ'bĭi ĩmi ní tǎ 'bán rĩ pi ní rĭi 'oó rĩ sĭ, 'bán ĩrĭ pi rŭkĭ dō ũndĭ, 'bán āzi ícô ũndĭ rĩ ŋóó ku, dōku ícô āzi ni 'bāá drĭ ni gé ku, ĩri áwĭ adri sŭ kôpi ni ruŭ gĭ rĩ tĭni. 16 Múngú ęzi tǎ rĩ Ābŭrámā ní, āzini mvá ĩrivé úyú agá rĩ ní. Búkũ Múngú vé rĩ agá, Múngú ęzi tǎ rĩ “bán kárákará pi ní”

3:10 3:10 Dětōrōnómē 27:26 **3:11** 3:11 Ābākŭkā 2:4 **3:12** 3:12 Lęvĭtĭkā 18:5 † **3:13** 3:13 Pęti alambaku: 'Bá Rómā vé rĩ pi ri 'bán tǎ 'o'bán ũnjĭ rĩ pi gbā mŭsŭmārĭ sĭ pęti alambaku sĭgé, ĩri sá 'du áco kôpi ĩbĭ drā ndō, kôpi ĩzāngā nya ambamba drāngárá rĩ gé. **3:13** 3:13 Dětōrōnómē 21:23

kuyé, ezi “mvá ïrivé úyú agá rĩ ní” ífífí ni 'bá álu, 'bá rĩ Kúrísítō 'i. ¹⁷ Tã má ní átá rĩ, ïri 'dĩni, tãĩmbĩ rĩ ímúkí sēé ílí mũdũrũlũ sũ pũkũ na (430) ā vũdrĩ gé, ïsúzú ākũdē Múngú rũ ũndĩ Ābũrámã be drĩdrĩ gí. Tãĩmbĩ ĩ ní sēé vúlé rú rĩ ñō ũndĩ Múngú ní rũú Ābũrámã be rĩ ku, tãĩmbĩ rĩ újá tã Múngú ní eziġ Ābũrámã ní rĩ ku. ¹⁸ Té dō 'bã tãkĩri ídri 'dãni'dãni vé rĩ ïsú 'bã ní rii tãĩmbĩ rĩ 'duú ngaá rĩ sĩ, Múngú ezi té Ābũrámã ní ídri 'dãni'dãni rĩ vé tã ku. 'Bo Múngú ezi tã rĩ Ābũrámã ní ívé ezi múké rĩ sĩ.

¹⁹ Údéki tãĩmbĩ rĩ ã'di ã tã sĩ? Údéki tãĩmbĩ rĩ ē 'da rĩ tã ũñjĩ 'bã rĩ pi ní rii 'oó rĩ. Tãĩmbĩ Múngú ní údé 'dĩri adri ca lókĩ Yēsũ Kúrísítō ní ícázú rĩ gé, ïri mvá Múngú ní tã ni eziġ Ābũrámã ní rĩ. Múngú áyú mālāyĩkã rĩ pi tãĩmbĩ rĩ jĩjĩ sēé Mósē drĩgé, Mósē ní kũru tãĩmbĩ rĩ sēzú 'bã rĩ pi ní. ²⁰ 'Bã 'bã ĩrĩ pi āsãmvú ícĩpi rĩ, 'du 'bã álu vé tã ngaá ó'dúkũlũ ku, ïri kōpivé tã 'du nga ĩrĩrĩtró. 'Bo Múngú ri 'yénã álu.

²¹ Tãĩmbĩ Múngú ní údé rĩ pi tã ĩri ní eziġ rĩ be, kōpi nyo ĩ āsãmvú gé sĩ ari'ba rú? Kōpi adrikĩ ari'ba rú ku. Dō tãĩmbĩ ĩ ní údé rĩ, 'bã rĩ pi ē ïsúkĩ rĩ ídri 'dãni'dãni rĩ ãní, 'bã rĩ pi té kōdō ícō adri pĩrĩ Múngú ẽndrĩtĩ gé kōpi ní tãĩmbĩ rĩ 'duú ngaá rĩ sĩ. ²² 'Bo Búkũ Múngú vé rĩ lũ 'bã ní uletere kĩnĩ, 'bã vũ drĩgé rĩ pi ãrēvú céré ũñjĩkãnyã ású kōpi gĩ, kũru lē kōpi ē ẽ'yĩkĩ Yēsũ Kúrísítō ri, Múngú ã sē rĩ ídri 'dãni'dãni 'í ní tã ni eziġ rĩ kōpi ní.

²³ 'Bá ní drī Yēsū ri ẹ'yīzú kuyé rī gé, tǎimbị rī 'yī 'bâ pá títí, cǐmgbá lókí Múngú ní tǎ 'bá ní Yēsū Kúrísítō ri ẹ'yīzú rī i'dazú rī gé. ²⁴ Tǎimbị rī ri 'bâ ímbá nǐ, ìri ri 'bâ drī ko mužú Yēsū Kúrísítō vúgá nǐ, ānǐ 'bâ adrikí rí 'bá pìrì, 'bá ní Yēsū ri ẹ'yī gí rī sī. ²⁵ Nóni 'bá ẹ'yīkí Yēsū Kúrísítō ri gí, tǎimbị Mósē vé rī ícó 'bâ drī koó nǐ ku.

'Bá Yēsū Kúrísítō ri ẹ'yī' 'bá gí rī pi nóni anji Múngú vé ni

²⁶ Īmi 'bá Kúrísítō Yēsū ri ẹ'yī' 'bá gí 'dī' bée, ĩmi nóni anji Múngú vé ni. ²⁷ Īmi rúkí dō bātízīmū gí, ĩmi ìkpákí nóni ĩmi títí Yēsū Kúrísítō ā rú' 'bá gá gí. ²⁸ 'Bá rī dō Yǎhúdīgú yǎ, dō Gíríkígú yǎ, dō tǔgẹrǐ yǎ, dō adri tǔgẹrǐ ku yǎ, dō 'bá ágó yǎ, dō 'bá ũkú yǎ, ĩmi céré 'bá ālu Kúrísítō Yēsū rú' 'bá gá. ²⁹ Īmi ní nóni adrií 'bá Kúrísítō vé ni rī sī, ĩmi nóni anji Ābūrámā vé ni, ĩmi tǎ Múngú ní ẹzií Ābūrámā ní rī ìsú rá.

4

¹ Á lē tǎ rī 'yoó 'díní, mváná rī vé ẹtẹpì drā dō ìsú mváná rī drī mǎdǎnǎ, mváná 'dīri gō ẹtẹpì vé ngá rī pi ẹ tì rụ céré nǐ. Ngá ẹtẹpì vé rī pi ā adrikí dō ìrivé nǐ drāáāsīyā, vúlé nǒlé, mváná 'dīri adri sù tǔgẹrǐ tìni. ² Ā'diātāsīyā mváná rī, ìri adri 'bá ìri úcẹpì rī drígé, cǐmgbá lókí tǎ ọtú ẹtẹpì ní ẹzií, ìri ímú ngá rī pi ẹ tì rụ nǐ rī gé. ³ Tǎ 'dīri sù nyo riípi 'i ngaápi 'bá rú' 'bá gá rī tìni. Yēsū ní drī ícázú kuyé rī gé, 'bâ Yǎhúdì rú, 'bá adrikí sù mváná mbaápi 'bá āzi drígé rī tìni,

'bá adrikí tǎimbĭ rĭ drĭgé sŭ túgĕrĭ tĭni, 'bá rikí yĭkĭ 'bá áda vé ni ũbĭí mužú áyu. ⁴ Sâ Múngú ní útú rĭ kǎ ícó, ĩpĕ ívé Mvá Yésŭ ri, 'bá ũkú tĭ ĩri nĭ. Tĭkĭ ĩri Yāhŭdĭgú rú tǎimbĭ Mósĕ vé rĭ ā pálé gá. ⁵ Ímŭ nóni 'bâ paá adringará tǎimbĭ rĭ drĭgé túgĕrĭ rú rĭ agásĭ gí, 'bâ anji rú, 'bâ ĩsŭkĭ rí ngá Múngú ní lĕé sĕé 'bá ní rĭ pi ārĕvú céré. ⁶ Nóni ĩmi ní adrií anji Múngú vé ni rĭ sĭ, Múngú ĩpĕ 'ĭ Mvopĭ vé Índrĭ ímŭ fií adrií ĩmĭ ẹsĭ agá, Índrĭ rĭ lŭ 'bá ní kĭnĭ, “Múngú, mi 'bá Ẹtĕpĭ.” ⁷ Āní ĩmi adrikí nóni túgĕrĭ ku, ĩmi anji Múngú vé ni. ĩmi ní adrií anji Múngú vé ni rĭ sĭ, Múngú ri ngá ārĕvú 'í ní ẹziĭ ĩmi ní rĭ sĕ rá.

Lĕ ĩmi kukí ĩmi kú tǎimbĭ Mósĕ vé rĭ drĭgé túgĕrĭ rú ku

⁸ ĩmi adri' 'bá Yāhŭdĭ rú ku 'dĭ'bĕe, ĩmi ní ándúró Múngú ri nĭĭ kuyé rĭ gé, ĩmi adrikí kuú túgĕrĭ rú úrí ĩ ní ĩnjĭí múngú rú rĭ pi drĭgé. ⁹ 'Bo nóni ĩmi nĭkĭ Múngú ri gí, dōku ma 'yo, Múngú nĭ ĩmi gí. Ngá ĩmi ní lĕzú ĩmi újázú gōzú túgĕrĭ rú tā 'dĭ'bĕe 'duzú ngazú, āzini úrí nyōókŭ nōri vé rĭ pi vé tā 'duzú ngazú rĭ ā'di? ¹⁰ ĩmi ri Yāhŭdĭ rĭ pi vé ú'dú ụrŭkọ'bĕe ĩnjĭ, mbāá ụrŭkọ'bĕe ĩnjĭ, lókĭ ụrŭkọ'bĕe ĩnjĭ, āzini ílĭ ụrŭkọ'bĕe ĩnjĭ. ¹¹ Má ẹsĭ ĩsŭ ĩzāngā tā ĩmi ní rií 'oó 'dĭ'bĕe sĭ, índrĕzú má iza mâ sâ ẹzĭ ngazú ĩmi ní.

¹² Má ẹdrĭpĭi má ọmvúpĭi, á mã ĩmi drĭ ĩrĭ sĭ, lĕ ĩmi ínĭkĭ ĩmi ĩfŭú tǎimbĭ Mósĕ vé rĭ agásĭ āmvé, adrií sŭ má tĭni, ā'diātāsĭyā má ínĭ ma ĩfŭú tǎimbĭ rĭ agásĭ, ímŭ adrií sŭ ĩmi ní ándúró adrií, ĩmi ní tǎimbĭ rĭ nĭĭ kuyé rĭ gé rĭ tĭni. Ọtú

ĩmi 'okí ma ũnjí kuyé. ¹³ Má ní ụ'dúkọ múké Kúrísítō vé rĩ jìzú ũlũzú ĩmi ní drĩdrĩ rĩ gé, ádarú ĩmi nĩkí rá 'yozú kínĩ, ma drā be. ¹⁴ Má ụsụ má kínĩ tãnā má ní adrií drā rú rĩ sī, ĩri ĩmi ní ĩzāngā sē ĩmĩ ẹsị agá, 'bo ĩmi gākí ma kuyé, ĩmi ẹ'yíkí ma sụ mālāyíkā Múngú vé ni tịni, āzini Kúrísítō Yẹsụ tịni. ¹⁵ Ándúrú āyĩkō ga ĩmĩ ẹsị agá tré tré, 'bo nóni ĩmivé āyĩkō gō adrií 'dāayo āsĩ? Á nĩ rá ándúrú ĩmi lēkí ma agaá rá, té ẹ ícọ dō rá, ĩmi té ĩmĩ mị unje sēé má ní, mâ ndre rí āngū ānĩ. ¹⁶ Má ní tã áda rĩ ũlũú ĩmi ní rĩ sī, ĩmi ní nóni ma 'duzú 'bāzú ārí'bá ĩmivé ni rú ānĩ?

¹⁷ 'Bá āngū ímbá'bá lẹti ũnjí sī, lē'bá ĩmi ũbĩkí Yāhūdī rĩ pi vé tǎimbị áyu 'dĩ'bée, kọpi úvá be lēzú ĩmi úbészú, 'bo tã kọpi ní lēé ĩmi 'okí 'dĩri adri múké ku. Kọpi lēkí ĩmi gũú 'bā rụ'bá gá sī āmvé, kọpi lēkí ndēé ni ĩmi rikí ĩvé tã yị áyu. ¹⁸ Múké ni, lē ĩmi 'bākí úvá rizú tã múké 'ozú sâ be céré, adri 'yozú kínĩ, ĩmi mâ rụ'bá ndre ũgbále ká 'díní ku. ¹⁹ Má anjĩ rĩ, ma rĩ ĩzāngā nya ĩmi tã sī, sụ ũkú mvá tĩpi rĩ vé 'a ní ásó, ĩri ní ĩzāngā nyaá ānĩ rĩ tịni, ma ĩzāngā rĩ nya cĩmgbá ĩmi ní tã Kúrísítō vé rĩ 'duzú ngazú ẹsị be ālu rĩ gé. ²⁰ Lē té kōdō āndrũ mâ adri ĩmi āsámvú gé 'dĩ ĩndĩ, mâ újá rĩ mávé ụ'dúkọ má ní átázú rĩ, tã ĩmi ní 'oó rĩ fi má drĩgé kuyé, á nĩ kuyé mâ 'o rĩ ĩmi íngóni?

Nāpí Āgarā pi vé Sárā be rĩ

²¹ ĩ ndrekí drĩ ká, ĩmi ụrụkọ áwíkí ẹsị 'bāá kuú tǎimbị Mósē vé rĩ drĩgé, ĩmi nĩkí nyo tã tǎimbị rĩ ní 'yoó rĩ rá? ²² Búkũ tǎimbị vé rĩ agá sīkí kínĩ,

Ābūrāmā ri anji āgō be ĩrĩ, mvá āzi rĩ vé éndrēpĩ túgērĩ Āgārā 'i, āzi rĩ vé éndrēpĩ jó 'dĩpa Sárā 'i, adri túgērĩ ku. ²³ Mvá ālu rĩ, ũkú túgērĩ rú rĩ tĩ yĩkĩ 'bá áda vé ni sĩ. Mvá āzi rĩ, ũkú jó 'dĩpa rĩ tĩ nĩ, ā'diātāsīyā Múngú ezi tā ni nĩ.

²⁴ Tā ũkú ĩrĩ 'dĩ'bée vé rĩ lū ũndĩ Múngú ní ruú ĩrĩ rĩ pi vé tā. Ũndĩ ālu rĩ, Múngú ní tā ni lūú Mósē ní írā Sīnáyĩ vé rĩ drĩgé 'dāá rĩ, ũndĩ rĩ sē tĩkĩ anjiná rĩ pi túgērĩ rú, sũ ũkú túgērĩ rú Āgārā ní mvá tĩ túgērĩ rú rĩ tĩnĩ. ²⁵ Ũkú túgērĩ rú Āgārā vé tā lū írā Sīnáyĩ adriipi āngũ Árábĩ rĩ pi vé rĩ agá 'dāri vé tā. Írā Sīnáyĩ índré sũ Yērūsālémā āndrũ Yāhúdĩ rĩ pi ní rií adrií 'a ni gé túgērĩ rú tāimbĩ rĩ drĩgé rĩ tĩnĩ. ²⁶ 'Bo ũkú āzi rĩ jó 'dĩpa Sárā 'i, ĩrivé tā lū Yērūsālémā ú'dí 'bũ gé 'dāá rĩ vé tā, adri túgērĩ ku. ĩri éndrēpĩ 'bá céré Yēsũ ri e'yĩ'bá gĩ rĩ pi vé ni. ²⁷ Búkũ Múngú vé rĩ 'yo kīnĩ,

“Mi ũkú adriipi úndó rú mvá tĩpi kuyé 'dĩri,
 mí adri āyĩkō sĩ,
 mi ũkú mvá tĩngará āzó 'bĩpi kuyé 'dĩri,
 'í tre ú'dúkó be uru 'dāá āyĩkō sĩ,
 ā'diātāsīyā ũkú ĩ ní adrií adi rĩ, ĩri anji be ndē ũkú
 ágó be rĩ rá.”

²⁸ ĩmi má édrípĩi má ómvúpĩi, ĩmi újákĩ nóni ĩmi ícá ú'dí rú gĩ tā Múngú ní eziĩ Ābūrāmā ní rĩ sĩ, sũ Sárā vé mvá Īsákā* Múngú ní tā ni eziĩ rĩ tĩnĩ. ²⁹ 'Bo 'bá lē'bá ĩmi 'dukĩ tāimbĩ rĩ ngaá

4:22 4:22 Í'dóngará 16:1-16; 21:7-17 **4:27** 4:27 Īsáyā 54:1

* **4:28** 4:28 Īsákā: Īsákā ri mvá Múngú ní eziĩ Ābūrāmā ní rĩ. 'Í lā Í'dóngará 17-35.

áyu rĩ pi, kôpi ri nóni ĩmi ôcũ, sũ Īsĩmãélẽ ĩ ní tĩ yĩkĩ 'bá áda vé ni sĩ rĩ ní riĩ Īsákã ĩ ní tĩ ũkpõ Īndrí Uleterẽ rĩ vé rĩ sĩ rĩ ôcũ rĩ tĩni. ³⁰ 'Bo Búkũ Múngú vé rĩ kĩnĩ, “'Í dro ũkú túgẽrĩ rú 'dĩri ívé mváná rĩ be rá, ĩrivé mváná rĩ ã rú rĩ ã'bú mí ní ímú kuú ũkú jó 'dĩpa rĩ vé mváná ní rĩ ku.” ³¹ Má êdrĩpĩ má ômvúpĩ, 'bá adrikĩ anji ũkú túgẽrĩ rú rĩ vé ni ku, 'bã anji ũkú jó 'dĩpa rĩ vé ni.

5

Kúrísítõ sê 'bá ní drĩwãlã

¹ Kúrísítõ oyũ 'bã, sê 'bá ní drĩwãlã gĩ. Nóni lẽ ĩmi tukĩ pá tĩtĩ, lẽ ĩmi újakĩ ĩmi gõõ adriĩ túgẽrĩ rú tãĩmbĩ rĩ drĩgé dĩĩ ku.

² ĩmi yĩkĩ drĩ ma ká, ma Páũlũ 'i, á lẽ lũú ĩmi ní 'dĩni, ĩmi sêkĩ dõ ĩmĩ ágélé ě tĩ úlĩ, Múngú ã ã'yĩ rĩ ĩmi ãnĩ, Kúrísítõ vé drãngará 'dĩri ĩmi ní êzĩ ãkó. ³ Á lẽ êndĩ 'yoó ĩmi ní dĩĩ, 'bã 'ĩ ágélé ě tĩ sêepi liĩpi gĩ rĩ, lẽ ã 'du tãĩmbĩ Yãhũdĩ rĩ pi vé rĩ ãrẽvú ngaá céré. ⁴ ĩmi 'bã rĩ 'bã tãĩmbĩ Yãhũdĩ rĩ pi vé rĩ ũ'bĩ 'bã nga 'bã Múngú ã 'bã rĩ ĩmi adriĩ ãnĩ 'bã pĩrĩ rú 'dĩ'bée, gũkĩ ĩmi Kúrísítõ ã rũ 'bã gá sĩ ãmvé gĩ, nóni ĩmi apikĩ êsĩ múké Múngú vé rĩ sĩ gĩ. ⁵ Īndrí Uleterẽ rĩ ású 'bã gĩ, 'bã ê'yĩkĩ rá, 'bã rĩ êsĩ 'bã rizú tã Múngú ní êziĩ 'yoó kĩnĩ, 'i ímú 'bã 'bã adri pĩrĩ 'dãri ũtẽzú. ⁶ 'Bã Kúrísítõ Yẽsũ rĩ ê'yĩpi gĩ rĩ, likĩ dõ ágélé ni ě tĩ gĩ yã, dõ likĩ kuyé yã, kôpi céré trõtrõ. Tã ãmbúgú agaápi rá rĩ, ĩri ê'yĩngará ĩmi ní Yẽsũ rĩ ê'yĩzú rĩ, ĩri sê ĩmi ĩmi lẽlẽ.

7 Īmi ándúru ri Yésũ ã pámvú ũbĩ múkényã rú, 'bá ĩmĩ drĩ izaápi sězú ĩmi ní ĩrivé tã áda rĩ ũbĩzú ku rĩ ã'di 'i? 8 'Bá ĩmĩ drĩ izaápi 'dĩri íbí ímú Múngú ĩmi zĩpi rĩ vúgálésĩ kuyé. 9 Ímbángará ũnjõ vé 'dĩri adri sũ ãkúfĩ mǎdǎjá ĩ ní dǎá íwá agá, íwá rĩ íngá ãní kǒfútǒ be rĩ tĩni. 10 Á nĩ á má rá 'yozú kĩnĩ, Úpí Yésũ Kúrísítǒ ri sě tã má ní átá nǒri ĩmi ícǒ ẽ'yĩ rá, 'bá ĩmĩ drĩ iza 'bá 'dĩ'bée, Múngú ri ímú tã lĩ kǒpi drĩgé céré. 11 Má ẽdrĩpĩĩ má ǒmvúpĩĩ, ma dǒ ri ĩmi ní ágélé ẽ tĩ lĩngará vé tã átá, Múngú ã ã'yĩ rĩ ĩmi ãní pĩrĩ, ngá 'bá ĩmĩ drĩ iza 'bá rĩ pi ní ma ǒcũzú 'dĩni rĩ ã'di? Má ímbá té dǒ 'bá rĩ pi kĩnĩ, ã úlĩkĩ kǒpi ágélé ẽ tĩ rá, ú'dúkǒ múké má ní ũlũú Yésũ vé drǎngará pětĩ alambaku sǐgé rĩ sě kǒpi ẽ ẽsĩ ve té ku. 12 Á lě 'bá rĩ 'bá ĩmĩ drĩ iza 'bá 'yo 'bá kĩnĩ, ã úlĩkĩ ĩmĩ ágélé ẽ tĩ rá 'dĩ'bée, lě ã udĩkĩ kǒpi ã ágélé, kǒpi ẽ ícákĩ rĩ 'bǎjá rú.

13 Má ẽdrĩpĩĩ má ǒmvúpĩĩ, zĩkĩ ĩmi ĩfũú tǎĩmbĩ Mósě vé rĩ agásĩ ímú drĩwǎlǎ ĩsú gĩ. Lě ĩmi í'dúkĩ drĩwǎlǎ ĩmi ní ĩsú 'dĩri rizú tã rú 'bá nǒri ní lěé rĩ 'duzú ngazú ãní áyu ku. Múké ni, lě ĩmi ngakĩ ẽzĩ ĩmi ãsámvú gé sĩ lěngará sĩ. 14 Tǎĩmbĩ Mósě vé rĩ pi ãrěvú céré ĩ ní úmú ícǎ ãlu 'dĩ. Tǎĩmbĩ ãlu rĩ kĩnĩ, “Lě mĩ lě 'bá mĩ gǎrǎ gá rĩ, sũ mí ní mĩ rú 'bá lěé rĩ tĩni” 15 ĩmi rikĩ dǒ ĩmi úcí sĩ sĩ, sũ ũcǒgú pi ní riĩ ĩ úcí rĩ tĩni, ĩmi ndrekĩ múké, ĩmi ímú ĩmi írě ĩmi ãsámvú gé sĩ rá.

Tā Índri Uleteere rĩ vé rĩ, āzini tā rú'ba vé rĩ

16 Á lē lūū ĩmi ní kīnī, lē Índrī Uleterē rī ā ko ĩmī drī nī, ĩri sē ĩmi ícókí tā rụ'bánōri ní lēē rī 'duj ngáá ku. 17 Á 'yo 'dīni, ā'diātāsīyā tā rụ'bánó vé rī pi úmúkí ĩ tā Índrī Uleterē rī vé rī be ku. Tā Índrī Uleterē rī vé rī pi úmúkí ĩ tā rụ'bánó vé rī be ku. Ojúpì lē ojúpì vé tā ku, ĩri sē tā múké mí ní kōdō ũsũ lēē ngáá rī pi mí ícó ngáá ku. 18 'Bo mi dō ri ẹzị ngá Índrī Uleterē rī vé ũkpō sī, mí adri tāĩmbị Mósē vé rī ā pálé gá ku.

19 Tā rụ'bánōri vé rī pi índrékí bá kọpi 'dī: Ojwũ 'bāngará, mị 'bāngará 'bá āzi vé ũkú sī, dōku 'bá āzi vé ágó sī, tā 'oó drīnjá sēepi ni, 20 múngú ĩ ní údé drī sī rī pi ñjīngará, ẹndrī ndrīngará, ẹsị 'bāngará 'bá āzi drīgē ũnjí, āwāngará, ā'yā, jíkó, ĩndrā, acongará, 21 ũlē, mērā, úmúngará vūrā ālu gé rizú tā ũnjí 'ozú rī, āzini tā urukọ ũnjí 'bá rī pi ní rií 'oó sũ 'dī'bée tịni rī pi. Á 'yo ĩmi ní tā 'dīri sũ ándúru má ní 'yoó ĩmi ní drīdrī rī tịni, 'bá tā 'o'bá 'dīni 'dī'bée, kọpi ícókí ídri 'dáni'dáni rī ịsụ mālūngā Múngú vé rī agá 'dāá ku.

22 'Bo ũ'a Índrī Uleterē rī vé rī, ĩri lēngará, āyīkō, tākíri, tā tangará mādā sī, ẹsị ĩdríkídri, adringará múké, tā 'ongará mužú pịrị, 23 tā 'ongará ẹsị be mādā, āzini ũtēngará. Tāĩmbị 'yoopi tā 'dī'bée ũnjí ni 'dāáyo. 24 'Bá Kúrísítō Yēsũ ri ẹ'yị'bánó gí rī pi gbākí ĩvé ẹbírị rụ'bánōri vé rī pẹtị alambaku ĩ ní Yēsũ ri gbāzú rī sịgé gí. 25 Nóni Índrī Uleterē rī ní 'bá ní ídri ú'dí sēé gí rī sī, lē 'bā 'dukí tā Índrī Uleterē rī ní ũlūú 'bá ní rī ā vudrī ũbīi mužú áyu. 26 Lē 'bā íngúkí 'bā 'yozú

kínī, 'bá nděkí 'bá ɔrɔkɔ'bée rá 'díní ku, āzini ē ilekí 'bá āzi tā ũnjí sī ku, lē 'bā 'bākí ẹsị ũnjí 'bá āzi vé ngá sī ku.

6

Īmi kokí ĩmi ĩzā ĩmi āsámvú gé sī

¹ Má ẹdrípí má ómvúpí, 'bá āzi 'de dō tā ũnjí agá, ĩmi 'bá Índrí Uleteré rī ní ású gí 'dī'bée, lē ĩmi kokí 'bá 'dīri ē ĩzā lẹti múké ní sī, ĩri útúzú ícázú píri. 'Bo mí ndre múké, mí 'de rí ũnjíkānyā agá ku bēnī. ² Tā ẹnjǐnǐ í 'dé dō ĩmi drǐgé, lē ĩmi kokí ĩmi ĩzā ĩmi āsámvú gé sī koko. Īmi kokí dō ĩmi ĩzā ĩmi āsámvú gé sī rá, tā ĩmi ní 'oó 'dīri, ĩri tāímbí Kúrísítō ní lēē ā 'dúkí ngáá rī. ³ 'Bá rī dō rí 'i íngú kīnī, 'í ícọ gí, ịsúzú ícọ kuyé, 'bá 'dīri rí 'í mị ũ'bā ũgōgōlé rú. ⁴ Lē 'bá ālu ālu ā áamá tā 'í ní ríí 'oó rī ā pámvú áamá, ē íngú rí 'i tā múké 'í ní 'oó rī sī, ā ụ'bǐ ívé tā 'í ní 'oó rī 'bá āzi vé 'oó rī sī ku. ⁵ Lē 'bá ālu ālu ā adri ũkpó ũkpó ẹzị ívé rī ngangará gá.

⁶ Īmi ĩ ní ríí ímbá tā Múngú vé rī sī 'dī'bée, lē ĩmi sēkí ĩmivé ngá 'bá ĩmi ímbápi rī ní ĩndī.

⁷ Īmi sēkí 'bá āzi ā ũ'bā ĩmí mị ku, 'bá āzi ícọ tā Múngú ní lị 'bá rī pí drǐgé rī ideé ku, ā 'diātāsīyā 'bá rī úri 'í ní ríí ífūúpi kaápi rī ịkūnā. ⁸ 'Bá úri ũnjíkānyā 'ozú rī ríipi, 'í rụ'bá ē ịsụ rí āyīkō ānī rī, ĩri úri ĩzāngā nyazú mužú 'dání 'dání rī ịkūnā, 'bo 'bá úri múké Índrí Uleteré rī ní āyīkō sēepi rī ríipi rī, ĩri úri ídri 'dání 'dání rī vé rī ịkūnā. ⁹ Lē 'bá ānděkí tā múké 'ongará sī ku, ānī 'bá ímú úri kaápi múké rī ịkūnā sá múké rī gé, 'bá kukí dō

ēzī rī ā ngangará kuyé. ¹⁰ 'Bá ní drīlé múké ʒsú gí rī tīni, lē 'bâ 'okí tã múké 'bá rī pi ní céré, agaápi rá rī, lē 'bâ 'okí tã múké 'bá Yēsũ ri ẽ'yī' 'bá gí rī pi ní.

Tã Páũlũ ní ezī ʒdũmbītã rī

¹¹ Īmi ndrekí tãfi má ní sīi mī be 'wārã mã drī sī kōkōbī 'dīri agá 'dī'bée.

¹² 'Bá 'yo' 'bá kīnī ā úlíki ĩmī ágélé ẽ tī rá 'dī'bée, kōpi ʒsúki kīnī, ĩ ndēki ĩmi tã sī céré nī. Kōpi lēki ĩ ʒsúki ĩzãngã ĩ ní rií tã Kúrísitō vé drãzú pētī alambaku sīgé rī ā tã ũlũzú rī sī ku. ¹³ Úlíki ĩni kōpi ā ágélé ẽ tī rá, 'bo kōpi 'dukí tãimbī Mósē vé rī ngaá céré kuyé, kōpi ri 'yo, ā úlíki ĩmī ágélé ẽ tī rá, úlíki dō gí, ĩri sē kōpi ĩ íngú âní íngúngũ.

¹⁴ Má ícó ma íngú tã āzi sī āluñani ku, ma 'yējá ma íngú 'bávé Úpí Yēsũ Kúrísitō vé drãngará pētī alambaku sīgé rī sī. Yēsũ vé drãngará pētī alambaku sīgé rī vé tã sī, tã nyōókú nōri vé rī pi índrekí má ní ēzī ākó, āzini tã mávé rī índré kpá 'bá nyōókú nōri vé rī pi ní ēzī ākó. ¹⁵ Líki dō 'bá rī ā ágélé ẽ tī gí, dō líki ágélé ni ẽ tī kuyé drããsiyã, adri tã āmbúgú rú ku, tã agaápi rá rī, ĩri mí ní mī ẽsī újázú ú'dí adrizú 'bá Yēsũ vé ni. ¹⁶ Īmi tã ĩ ní ezī 'dīri 'dũ' 'bá nga' 'bá rá rī pi, ĩmi adri 'bá pīri Múngú vé ni pi, Múngú ri ẽsī ídrikídri 'bã ĩmi ní, āzini ĩri ĩmi ní tãkīri sē.

¹⁷ Lē 'bá āzi ā sē má ní ĩzãngã 'dīni ku, ũgbākí ma, āzini úvíki ma írã sī, āzó bílé ni mã rü' 'bá gá anigé, má ní Yēsũ ri ẽ'yī gí rī sī.

¹⁸ Má ẽdrípīi má ómvúpīi, ẽsī múké 'bávé Úpí Yēsũ Kúrísitō vé rī ā adri ĩmi be. Āmĩnã.

Ụ'dúkọ Múké Múngú vé rị
Keliko: Ụ'dúkọ Múké Múngú vé rị New Testament+
copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Keliko)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

14717198-957a-524c-b31f-2c3197945b20